

Vooraf

De SWO-Woudenberg stelt een beleidsplan samen voor een periode van drie jaar. De laatste beleidsnotitie verscheen eind 2006 en gaf de plannen voor 2007 tot en met 2009. Dit beleidsplan omspannt 2010 tot 2012. En dat kunnen voor Woudenberg en voor de SWO-W boeiende jaren worden. Op korte termijn valt in de Tweede Kamer de beslissing over de gemeentelijke samenvoeging van Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg. Die samenvoeging is dan voorzien in 2011. Als de plannen allemaal doorgaan zal dat ongetwijfeld gevolgen hebben voor de SWO en de SOS (de Stichting Ouderen Scherpenzeel – Renswoude). Hoogstwaarschijnlijk niet voor de directe activiteiten en voor het aanbod van diensten. Wel voor het bestuur en beheer. Hoe die gevolgen er precies uit gaan zien, is niet te voorspellen. In dit beleidsplan wordt er in het laatste hoofdstukje enige aandacht aan besteed.

Voor het overige geeft dit beleidsplan een beschrijving van de beleidsmatige aandachtspunten waaraan het bestuur van de SWO op dit moment en de komende jaren prioriteit wil geven. Aan die aandachtspunten gaat een kort inleidend hoofdstukje vooraf over aan de huidige positie en de huidige doelstellingen van de SWO.

Overigens: dit beleidsplan moet in samenhang gelezen worden met de jaarverslagen van de SWO. In die jaarverslagen is een totaaloverzicht te vinden van de diensten en activiteiten die de SWO aanbiedt. Ook de website (www.swo-woudenberg.nl) geeft wat dat betreft informatie.

Hopelijk geeft dit beleidsplan voldoende inzicht in wat de SWO doet en beweegt.

Woudenberg, 25 januari 2010

Het bestuur van de SWO-W,

Hannie van Bommel, Jan Ebbers, Piet Keus,
Anita Pluim, Jan Maasland, Dick Schimmel,

1. de Stichting Welzijn Ouderen Woudenberg

1.1 geschiedenis

De geschiedenis van de Stichting Welzijn Ouderen Woudenberg gaat vele jaren terug. Eerst werd er gesproken van de Stichting Ouderen Woudenberg, daarna veranderde de naam in de huidige. Die naamsverandering gaf ook een verandering van doelstellingen aan. Ook de relatie met de gemeente begon toen anders te worden.

In eerste instantie bestond het bestuur van de SWO uit afgevaardigden van alle activiteitengroepen en diensten en de Ouderenbonden. In 2001 werd deze structuur veranderd en ontstond de huidige Stichting Welzijn Ouderen Woudenberg met een duidelijke functieomschrijving en een verantwoordelijk bestuur.

1.2 SWO – algemeen

De Stichting Welzijn Ouderen is een vrijwilligersorganisatie die zich richt op de totaliteit van het welzijnswerk voor ouderen. Dat heeft voordelen en beperkingen. Het is gemakkelijk in te zien dat voor een groot aantal activiteiten voor ouderen professionele deskundigheid vereist is. Daarover beschikt de SWO niet. Dat hoeft ook niet omdat andere instanties die deskundigheid wel bezitten. Voor zorgactiviteiten, hulpverlening aan kwetsbare ouderen en begeleiding van mantelzorgers, kan de SWO verwijzen naar instanties die op die gebieden zeer deskundig zijn. Wel vervult de SWO een signalerende, adviserende en verwijzende functie op deze gebieden.

Belangrijker is het natuurlijk wat de SWO allemaal wel doet. In het jaarverslag van 2009 wordt gemeld dat zich wekelijks gemiddeld 300 senioren laten inschakelen bij de activiteiten van de werkgroepen van de SWO. Op jaarbasis gaat het dan om 13.000 deelnemers. Jaarlijks, staat er ook in het jaarverslag, worden ruim 10.000 diensten aangeboden door bijvoorbeeld Tafeltje Dekje, de Klussendienst en de Hulpdienst Ouderenvervoer. En bij al die activiteiten zijn ruim 130 vrijwilligers betrokken.

Daarnaast moeten de ouderenwerkers genoemd worden. Voor een beperkt aantal uren per week heeft de SWO twee ouderenwerkers in dienst. Een van die ouderenwerkers is vooral bezig met het adviseren van het bestuur; de andere begeleidt vrijwilligers en is betrokken bij de organisatie van een aantal activiteiten en diensten.

1.3. beleidsbepaling SWO

De SWO laat zich bij haar beleidsbepaling leiden door de statuten en oriënteert zich op het gemeentelijke ouderenbeleid.

In de statuten zijn de volgende kerntaken van de SWO te onderscheiden. (In een bijlage bij deze nota wordt het betreffende statuutsartikel integraal gegeven.)

- a. bevorderen van overleg en communicatie door het vormen van een samenwerkingsverband (is geconcretiseerd in de deelnemersraad);
- b. onderzoek naar de situatie van ouderen en registratie van behoeften;
- c. coördinatie van werkzaamheden van instanties die bezig zijn met ouderenwerk;
- d. nemen van initiatieven ter voorziening in leemten in de dienstverlening;
- e. verstrekken van advies en informatie;
- f. zorg dragen voor ruimtelijke voorzieningen.

Het gemeentelijke beleid zal binnenkort opnieuw geformuleerd worden in het kader van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Op dit moment is de gemeentelijke nota *Toekomst voor Ouderen* nog uitgangspunt voor de SWO. In die nota wordt er

vanuit gegaan dat de gemeente ook in verband met de toenemende vergrijzing een actief ouderenbeleid moet voeren. Uitgangspunt daarbij is dan dat ouderen tot op latere leeftijd zelfstandig wonen en een grotere zelfredzaamheid zullen vertonen. In de toekomst – veronderstelt de nota – zullen ouderen zich steeds meer zelfstandig kunnen redden (ook in financiële zin) en daardoor in principe minder afhankelijk zijn van voorzieningen. Daarnaast zal het aantal kwetsbare ouderen ook in Woudenberg toenemen. Die zullen specifieke aandacht nodig hebben.

(Bij *kwetsbare ouderen* wordt dan in het algemeen gedacht aan mensen met een lagere opleiding en een laag inkomen, allochtone ouderen en dementerende ouderen. Ook de leeftijd speelt daarbij een rol: alleenstaande ouderen van boven de 75 jaar en mensen van 80 jaar en ouder zijn kwetsbaarder vanwege sociaal isolement en fysieke en mentale achteruitgang. Tenslotte moeten chronisch zieke en de lichamelijk gehandicapte ouderen genoemd worden.)

In de nota staan dan ook de gebieden waarop de gemeente Woudenberg zich in het bijzonder richt. Een citaat:

- *Het bevorderen dat ouderen in de door hen gewenste en passende woningen en woonomgevingen kunnen (blijven) wonen.*
- *Het verbeteren van de leefomgeving, de veiligheid en de leefbaarheid.*
- *Het bevorderen van maatschappelijke participatie van ouderen en hun deelname aan vrijwillige dienstverlening.*
- *Het treffen van maatregelen om te voorkomen dat de kwetsbare ouderen in een sociaal isolement raken.*
- *Het aanbrengen van samenhang in de keten van voorzieningen voor kwetsbare, thuiswonende ouderen.*
- *Het regelen van de toegang tot voorzieningen.*

In het volgende hoofdstukje wordt een overzicht gegeven van de activiteiten en diensten van de SWO, Dat overzicht sluit aan bij bovenstaand opsomming. Ook wordt aangegeven op welke punten de SWO van plan is nieuwe activiteiten te gaan ontwikkelen.

2. diensten en activiteiten SWO

Hieronder volgt een overzicht van de diensten en activiteiten van de SWO. Bij de rubricering wordt aangesloten bij de volgorde die in de statuten (zie punt 1.3) gegeven wordt. Tenslotte wordt er ook aandacht besteed aan de aandachtspunten uit de gemeentelijke nota.

2.1. overleg, communicatie en coördinatie: de deelnemersraad

In de deelnemersraad zijn afgevaardigden vertegenwoordigd van instanties die zich met ouderenwerk bezighouden. Niet alleen vertegenwoordigers van de SWO-werkgroepen, maar ook bijvoorbeeld van de ouderenbonden, de kerken, de Zonnebloem en het Rode Kruis.

De deelnemersraad vervult een nuttige functie. Dat is onder meer af te leiden uit de hoge opkomst. Ook worden via de deelnemersraad activiteiten op elkaar afgestemd en gecoördineerd.

In de loop van 2008 en 2009 bleek dat de zorgaanbieders de bijeenkomsten van de deelnemersraad niet meer bijwonen. Eind 2009 werd de thuiszorg opnieuw aanbesteed, nu voor een periode van tien jaar. In 2010 gaat het bestuur onderzoeken op welke wijze de zorgaanbieders betrokken kunnen blijven bij de deelnemersraad.

2.2. onderzoek naar de situatie van ouderen en registratie van behoeften

De SWO leunt bij deze activiteit op wat anderen doen. Bijvoorbeeld de GGD Eemland en natuurlijk de gemeente. Op dit moment zijn er geen middelen om zelfstandig onderzoek te doen.

Wel is het in dit verband goed de activiteiten te noemen waaraan de SWO meewerkt. Veelal zijn dat projecten die in een veel breder gemeenteverband uitgevoerd worden, waarbij een van de ouderenwerkers op projectbasis haar medewerking verleent. In 2009 betrof dat een project over wonen. Ook de komende jaren wil de SWO binnen deze bijzondere constructie ingeschakeld worden bij projecten.

2.3 nemen van initiatieven ter voorziening in leemten in de dienstverlening

Het is lastig om in een beleidsplan aan te geven in welke leemten er nog voorzien moet worden. Wel is het duidelijk dat de SWO in het verleden meestal heel snel in kon spelen op geconstateerde leemten. Genoemd kunnen worden de sociale alarmering, Nordic Walking en onlangs WII-sport.

2.4. verstrekken van advies en informatie

Begin 2010 neemt het bestuur een beslissing over het al of niet voortbestaan van de om de drie jaar verschijnende *Gids voor senioren*.

De gemeente heeft, mede in verband met de WMO, veel aandacht besteed aan communicatie en voorlichting. De gemeentegids, de digitale gemeentegids en ook het loket de Kleine Schans vervullen een belangrijke functie bij de voorlichting en de informatie. De Woudenberger en de huis-aan-huisbladen besteden in het algemeen aandacht aan de aankondiging en de verslagen van SWO-activiteiten.

Hoewel van een iets andere orde, moet toch ook de wekelijkse spreekuren van de ouderenwerker in dit kader genoemd worden.

Het SWO-bestuur onderzoekt op welke wijze de specifieke verworvenheden van de Seniorengids gecontinueerd kunnen worden en op welke wijze er vorm en inhoud gegeven kan worden aan het communicatiebeleid.

2.5. zorg dragen voor ruimtelijke voorzieningen.

De SWO-activiteiten vinden zo veel mogelijk plaats in het Multi-functionele Centrum De Schans. Na de ingebruikname van dit nieuwe gebouw is een aantal problemen geconstateerd waardoor bijvoorbeeld Zingen houdt Jong en de Werelddansers toch niet gebruik konden maken van deze accommodatie. Gelukkig werden hier voortreffelijke oplossingen voor gevonden. Op dit moment zijn er nog steeds warmteproblemen. Hopelijk worden die snel opgelost.

2.6. activiteiten

De SWO realiseert een aanbod van mogelijkheden waardoor ouderen aan maatschappelijke activiteiten kunnen deelnemen. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen:

- activiteiten die voornamelijk gericht zijn op *ontmoeting en gezelligheid*
Vrije Inloop, Ons Genoegen.
- activiteiten die een combinatie geven van *ontmoeting en beweging*
Werelddansers, gymnastiek, zwemmen voor ouderen, volleybal, Zingen houdt Jong en ook in het algemeen: breedtesport.
- educatieve activiteiten
Computercursussen, incidentele educatieve activiteiten.
- andere incidentele activiteiten
Bijvoorbeeld: jaarlijks: dag van de ouderen, om de twee jaar: BROEM-rit (Breed Overleg Ouderen En Mobiliteit).
- korte cursussen op verschillende gebieden
Incidenteel worden ook korte cursussen op verschillende gebieden aangeboden: Nordic Walking en valpreventie, bijvoorbeeld.

activiteiten van andere organisaties

De SWO is niet de enige die activiteiten aanbiedt waardoor ouderen aan maatschappelijke activiteiten deelnemen. Ook de ouderenbonden en kerken zijn in dezen actief, terwijl veel ouderen ook op een andere wijze betrokken zijn bij maatschappelijke activiteiten.

De SWO stemt de activiteiten van de instanties die vertegenwoordigd zijn in de deelnemersraad op elkaar af en – het werd al eerder vermeld – draagt zorg voor subsidiëring en ruimtelijke voorzieningen.

ontwikkelingen

De komende maanden wordt onderzocht of het aanbod aan activiteiten uit te breiden is. Genoemd worden dan: cursus koken voor mannen, wii-activiteiten, cursussen op het gebied van de computer, verkeersveiligheid, informatie over OV-chipknip en breedtesport.

2.7 diensten

De SWO biedt ook diensten aan waardoor het welzijn van ouderen bevorderd kan worden. Het gaat dan om:

- *Tafeltje Dekje*
Maaltijdverstrekking aan ouderen, gehandicapten en gezinnen waarvan de verzorger ziek is.
- *Open Tafel*
Een voorziening van Groenewoude waarbij er vijf keer per week de mogelijkheid geschapen wordt een warme maaltijd te gebruiken. De SWO 'levert' een groot deel van de vrijwilligers die daarbij ingezet worden.
- *Hulpdienst Ouderen Vervoer*
Ouderen die geen eigen vervoer hebben en geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer, kunnen gebruik maken van deze hulpdienst.
- *de Klussendienst*
Voor kleine klussen in huis. Een klemmende deur, een kapotte lamp of het instellen van de tv, bijvoorbeeld
- *de Boodschappendienst*
Samen met andere organisaties kan de SWO boodschappen voor senioren doen.
- *Seniorenhuisbezoek*
Deskundige seniorenvoorlichters brengen een informatief huisbezoek aan mensen, die in dat jaar 75 worden. Er wordt interesse getoond in de situatie van betrokkenen en informatie gegeven over de mogelijkheden voor senioren in Woudenberg. Zo nodig wordt verwezen naar de juiste instantie of bemiddeld bij een vraag om hulp. De gemeente Woudenberg geeft de namen en adressen door van de mensen die prijs stellen op dit bezoek.

2.8 overleg en beleidsadvisering

De afgelopen jaren was de SWO sterk betrokken bij de totstandkoming van het beleid van De Schans en ook dat van de WMO. Op dit moment blijkt dat de contacten tussen gemeente en de SWO in de beleidsvoorbereiding niet echt groot zijn. Dat heeft ook te maken met het functioneren van de WMO-adviesraad waarin de SWO, als aanbieder van diensten, niet vertegenwoordigd is en met de -wat genoemd zou kunnen worden- vergaande commercialisering van de zorgaanbieding.

In het verleden waren de zorgaanbieders als gesprekspartners betrokken niet alleen in de deelnemersraad, maar ook in het gemeentelijke zorgoverleg. Op dit moment is er geen formeel platform meer waar gemeente, zorgaanbieders en Stichting Welzijn elkaar ontmoeten en overleggen. De SWO betreurt dat en zal de komende maanden overleg plegen over de vraag op welke wijze zij weer sterker betrokken zal kunnen worden bij de beleidsvoorbereiding en hoe formeel of informeel contact tussen zorgaanbieders gestimuleerd kan worden.

2.9 advisering - algemeen

Bij de ingebruikname van de Schans, concentreerde de gemeente de voorlichtingsfunctie in het loket De Kleine Schans. Burgers kunnen daar terecht voor al hun vragen aan de gemeente, op welk gebied ook.

De SWO constateert dat het feit dat het loket in het zelfde gebouw gevestigd is als de SWO, ertoe geleid heeft dat er ook bij de SWO meer vragen om advies binnenkomen. Niet alleen de medewerkers van het loket weten de SWO te vinden, ook in het algemeen zijn de adviesvragen toegenomen.

2.10 de gemeentelijke aandachtspunten

De gemeente heeft een aantal gebieden geformuleerd waarop het ouderenbeleid in het bijzonder gericht is. Ze werden in dit beleidsplan al genoemd (zie p. 3). Hieronder wordt kort aangegeven op welke gebieden zich de SWO ook richt.

Wonen – woonomgeving – toegankelijkheid voorzieningen

Met wonen en de woonomgeving houdt zich met name de commissie Wonen & Zorg van de PCOB en de ANBO bezig. Wel heeft de SWO in 2009 meegewerkt aan het project *Uw huis, uw toekomst* en aan de informatieve woningmarkt.

Verbeteren leefomgeving, veiligheid en leefbaarheid

Op dit terrein vervult de SWO een volgende en soms signalerende rol.

Maatschappelijke participatie en vrijwillige dienstverlening

Uit de opsomming hierboven blijkt dat op dit gebied de prioriteiten van de SWO liggen,

Kwetsbare ouderen - sociaal isolement – keten van voorzieningen

Het seniorenhuisbezoek is onder andere gericht op het signaleren van sociaal isolement en op kwetsbare ouderen. Dat de SWO zich daarbij moet beperken tot signalering en verwijzing is gezien de complexiteit van de problematiek gemakkelijk in te zien.

3. toekomstvisie op bestuursstructuur

Op dit moment – het moet nog maar eens herhaald worden – is de SWO een vrijwilligersorganisatie waarbij gedurende een zeer beperkt aantal uren professionals ingeschakeld kunnen worden. Dat geldt voor zowel de uitvoerende als de bestuursmatige kant. Hoewel een beleidsplan daar feitelijk niet voor is, mag hier best geconstateerd worden, dat het indrukwekkend is wat er allemaal door vrijwilligers in Woudenberg gedaan wordt, zoals hier ook benadrukt moet worden dat de SWO en die vrijwilligers zich zeer gesteund weten door de wijze waarop de gemeente het ouderenwerk steunt en stimuleert. Maar toch.

Het bestuur van de SWO denkt dat er de komende jaren een verdergaande professionalisering van het ouderenwerk nodig is. Niet alleen als er een gemeentelijke samenvoeging en dus een schaalvergroting plaatsvindt, ook omdat het aantal ouderen de komende jaren toeneemt en er dus een nog grotere vraag naar activiteiten, diensten en ondersteuning zal ontstaan. Het SWO-bestuur gaat er vanuit dat, in ieder geval bij een bestuurlijke samenvoeging, een professionele organisatie noodzakelijk is. Binnen die organisatie zal meer menskracht aanwezig moeten zijn voor beleidsvoorbereiding, voor probleemsigalering en probleemanalyse. Ook zal er meer dan nu mogelijk is, op grond van kwantitatieve en kwalitatieve analyses, bekeken moeten worden welk beleid er over drie of vijf jaar nodig is.

In het verleden heeft het SWO-bestuur benadrukt dat het een voorstander is van een voorwaarden scheppend bestuur, van een bestuur op afstand. In de praktijk blijkt dat in de huidige situatie toch vrij lastig te realiseren te zijn. In een nieuwe situatie zou het eigenlijk vanzelfsprekend moeten zijn dat er een professionalisering plaatsvindt van de bestuursstructuur en het bestuur.

Bijlage

Artikel 2 van de Statuten

De Stichting heeft ten doel de optimale welzijnsbehartiging van de ouderen van alle gezindten in Woudenberg te bevorderen.

De Stichting tracht het doel te bereiken door:

- a. het bevorderen van overleg en samenwerking van alle instellingen, organen en werkgroepen, welke bij het ouderenwerk betrokken zijn door het vormen van een samenwerkingsverband;
- b. het opzetten en instandhouden door middel van onderzoek en registratie van gegevens inzake de ouderen en het ouderenwerk, mede ter ondersteuning van die welzijnsbehartiging;
- c. coördinatie van de werkzaamheden van de diverse instellingen, organen en werkgroepen, werkzaam op het gebied van de welzijnsbehartiging van de ouderen;
- d. het nemen van initiatieven ter voorziening in leemten in de dienstverlening aan ouderen, waar nodig in samenwerking met andere instellingen en organisaties;
- e. het geven van informatie en advies aan ouderen, alsmede ondersteuning aan organisaties en instellingen welke hun belangen behartigen;
- f. het opzetten en exploiteren van ruimtelijke voorzieningen waar ten behoeve van ouderen een aantal diensten kunnen worden ondergebracht;
- h. het aanwenden van alle andere wettige middelen, welke het doel van de stichting, in de meest ruime zin van het woord, kunnen bevorderen.